

KEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben,

vidéken:

1 óra

2 K

1 óra

2 10 K

1 évre

24 K

1 évre

31 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1. Telefon 208

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Szterényi . . .

Nem érdekel bennünket, hogy valamikor „Stern”-nek hívták; sem az, hogy az öbudaí tisztos rabbi nagyra-törő fia; sem az, hogy fájának minden tulajdonságával. Ékeskedik; sem az, hogy tizenhárompróbás szabadkőműves st. Vagyunk annyira elfogulatlanok, hogy mindezeket túl tudjuk magunkat tenni. Mert bennünket elvégre csak a jelen érdekel. A ma felelős kereskedelmi miniszteré . . .

Mit várhat az ország attól az embertől, ki a legfontosabb miniszteri tiszteket egyikét bírja. Mit várhat tőle és elsősorban a magyar kispáros osztály. Az az osztály, mely a háború előtt a sorvadás harmadik fokát élte, hála a sok nagyképi és nagyotmondó miniszteri csodadoktoroknak, a kik csupa jókaratúkkal és vállvetéssel csodadoktorokká odáig vittek, hogy a magyar kispáros társadalom helyzete nem más, mint egy lassu sorvadás, mert ne téveszen meg bennünket egy percre sem az a teljesen helytelen fogfogságból eredő szöbészéd, hogy a háború alatt mindenki a háború alatt magát; aki a nép között jár, vele foglalkozik, nagyon jól tudja, hogy ez csak jüres szó-lás, szöbészéd. Mert ha akad is itt-ott elvétve egy kispáros, a ki ügyes összeköttetései révén kitudta használni a „kedvező helyzetet”, ez csak kivétel. A keresztény magyar kispáros osztály, a kinek érdekében felemeljük szavunkat, „kedvező helyzet” dacára ke-servesen nehéz idöket él. A ki itthon van, szeretne dolgozni, lenne munkája, de sem embere, sem anyaga.

Hogy készítse a rendeléseket, a mikor a kereskedelmi miniszter jöndulata addig terjed, hogy minden galiciái csirketöge, minden idegen pa-fazita megszerezheti a szükséges nyersanyagot, a mire a magyar kispárosnak szüksége van, de ez a magyar kispáros nem tud hozzájutni és ha hisz kézen és harminc kalvárián keresztül ki tudja

járni az anyagot, akkor olyan árat kénytelen fizetni, hogy a kezét ütésre éri emelni. A közszállításokról meg né is szólunk. A minden tekintetben versenyképes magyar kispár mindíg a hámupipóke szerepével tisztelték meg, míg a kispárt felfaló nagyiparnak szinte felkinálták a busás jövedelmező nagy szállításokat. A kispár csak holdusmorzsákat kapott mindig, a nagyiparnak udvarolnak a mindenkorhi hatalom urai.

Csodálkozunk-e azon, hogy a mi szegény agyonszavagotot kispárosaink az epekedés, a vá-rakozás, a gyógyító orvos utáni vágyukban mint a messiástvá-rok néznek a Szterényi minisz-ter politikája felé. Szterényi! — akinek kezében van letéve az a nemzetiszínüre festett bő-ségzaru, melyről a magyar kispáros tanonckorotfó késő ággkoráig álmodik, de amely tényleg mindvégig csak álom maradt.

Pedig Szterényi állásfoglalása a kispárt illetőleg ismeretes. A magyar kispárososztály meg-ismerfe első ízben akkor, mikor Kossuth Felfene miniszteré-ek alatt őszintén a kispárosok szavaiat már akkor a kispár felségelyezéséről, tápra-allításáról, gépekről, hitelről, szubvencióról — de ugyanak-kor Don Luukent udvarolt a lengyel-gácshatárról hozánk belopódzottakaitantulajdonosok-nak. Gyárakat létesített nekik, súlyos ezer és százezer koroná-kkal támogatta, gépekkel felszerelte — a kispárral szem-ben, melynek halódó iparjai kénytelenek voltak izmaikat, függetlenségüket az új gyár és teleptulajdonosoknak feláldozni. No igen, mert a magyar kispárosságnak elvi okokból már nem jöttöt.

Minden ténykedése odárra-nyult, hogy a kispárral szem-ben a nagyipart, a gyárakat erősítse. Ergo — hogy a ve-lük versenyezni képtelen kispá-rosot boldog függetlenségé-vel belekergetse a vértiszívó gyármoloch tüzes karjaiba.

Szterényi, sohásem volt őszinte, igaz barátja, a magyar

keresztény kispáros társada-lomnak. Mindenkor a tőke, a gyárak és zsidó nagyvállalatok embere. Protektora.

Hogy az akkori államtit-kár vera-violetta korában is csak a régi maradt, bizo-nyítja nem egy hazabeszélése. Hogy Weiss Manfrédet or-szágmentőnek deklarálta — nemcsak faji hovatarozását dokumentálta, de ebbeli nyelv-botlásával újból kinyitotta a keresztény magyar kispáros-osztály szemét.

Nem várunk mi tehát attól a nagy dobbal hirdetett kisi-pári mentési akciótól se sem-mit, de absolute semmit, a mit Szterényi a pénzügyminiszterrel együtt kontemblál. Meg vannak már a magunk szomorú tapasztalatai a mül-ből. Szterényivel szemben mi-den optimizmust felfüggesz-tünk. Minden ígéretet csak sokatmondó mosollyal fogadunk. Mert Szterényi nem a keresztény magyar kispáros-osztály embere: Teljesen tá-voí áll tőle . . .

Benedek Rozsó.

Zsidógyerekek nyaraltatása.

Az mondják, hogy a keresztény magyarság szítja az antiszemiz-must. Ha melettassék idefigyelni: Julius 28-án 650 osztrák gyer-mek érkezett nyaralás végett Szom-bathelyre. Statisztikai adatok bizo-nyítják, hogy a királynak ezzel a nemes akciójával szemben a zsi-dóság meglehetősen hályóssággal viselkedett.

A nyaraló gyermekek között akadnak természetesen zsidók is — a keresztény társadalom nem kér-dezte tőlük, ki fiai, leányai, befo-gadta őket. Voltak természetesen zsidók is, akik fogadtak el gyer-meket nyaralásra, de kevesen. És mi, sem az osztrákok az egész nyaraltatási akcióból nem csinál-tunk felekezeti kérdést. Mi a szo-cióális törekvésekben és a felette szükséges humanizmusból is ki-tudjuk kapcsolni a felekezeti kér-dest. A gyermeket láttuk az érke-zésben s nem kérdeztük a vallását, a fajtáját.

Nem tudták azonban ugyanezt megtenni az osztrák zsidók.

Sz hogy nem tudták megtenni, arra bizonyos az a visszavonás, amit a gyermeknyaraltatás körül is elkövettek s aminek klouja e hé-ten helyesdött ki a szombathelyi vasuti állomáson, ahová teljes titoktartás és a közönség teljes ki-kapcsolásával 100 egynéhány osz-trák zsidógyermek érkezett: nya-ralásra.

A becsempészett gyermekek kö-zül 64-et kegyesen leraktak Szom-bathelyen, két 25-ös csoport pedig ment tovább Sárvárra.

A hatvannégy gyermeket a zsidó hitközség vette szárnyai alá s öt-venet már aznap elhelyezett azok-nál a családoknál, akik akkor, a mikor a nyaraltatási akció minden felekezeti színezet nélkül megin-dult, kézzel-lábbal kapálózottak, 14 pedig a zsidóiskolában nyert ideig-lenesen és nagy titokban elhelye-zést.

Meg kell jegyeznünk, hogy a transport érkezéséről sem a város, sem a rendőrség nem bírt és ma sem bir tudomással, mert a gyer-mekek becsempészése ezek háfa mögött történt. Nem tudott, sőt ellenvetést tett a gyermekek oda-lyelése ellen a városi tanács elnöke.

Őrvosa azért, mert a gyermekek elhelyezése ott, ahol már 650 gyermek nyaral, nem biztosítható; de tiltakozott a gyermekek oda-helyezése ellen maga az izraelita hitközség is, mert higgadt ésszel látta, hogy ez az akció súlyos reakciót szülhet. — Nem is tették felelőssé.

Az egész obscurus művelet va-lami dr. Hirschl osztrák alak műve, aki a város, a helyi nyaraltatási bizottság s valőszínűleg az osztrák hivatalos fórumoknak is megkerü-lésével vitte véghez ezt a pia fraus-t.

Tiltakozunk kell az ellen, hogy bizonyos Hirschl urak a király nyaraltatási akciójával viszejelje-nek s akkor, mikor a magyar gyermekek nyaraltatását nagy hü hó után leintik, ezek a Hirschlek egész külön, megkésetten, az ak-ciótól teljesen kikapcsoltán, titok-ban és svindler módra a saját szakállukra minden hivatalos fórum tudta és beleegyezése nélkül most augusztus végén külön zsidó nya-raltatást rendezzenek.

Magyaország népe az osztrák gyermekek nyaralására vállalkozott, de a Hirschl-féle vállalkozás titokban és a nyaralattal végén való ideplántálása és erőszakos ideküldése ellen annyival inkább tiltakozik, mert nem felekezeti nyaralást vállalt, hanem az osztrák gyermekek nyaralattát, legyen az keresztény és zsidó, de úgy, hogy különbségét nem enged egyik felekezet között sem tenni.

Kérdjük most már, ki adott jogot ennek a Hirschl urnak arra, hogy külön zsidó nyaralattást szervezzen, ki adott neki jogot, hogy városok és községek megkérdezése és beleegyezése, sőt az érdekelt kiiköztség beleegyezése nélkül is pártfogójait suba alatt a városokra egyszerűen ráoktrojálja. Ez a Hirschl ur — aki külön nyaralattást csinált — küldött-e listát, cirkulár, pártfogójait, mert ezeket gyermekeket csak szobathelyi idegeneknek lehet tekinteni, akik a város közellátásában csak átmenetileg 3 napig részesülhetnek. S mert feleslege senkinek nem lehet, a harmadik mód a gyermeket ellátására nem lehet, ezeket a gyermeket eltartani nem lehet.

HIREK.

A landesi pásztorok.

A landesi pásztorok Fálábakon járnak, könnyen nekvivágnak így A széles mocsárnak.

Fasarut és fatalpat Adnak most a népnek, Kipeg-kopog a járdar, Anterre csak lépnek.

De a mankósés faláb Igly táposunk, gázolunk, A nagy célfolyamban.

— **Az. röm. kath. iskolaszékek figyelmebe.** Az egyházmegyei hatóság szinten közli az elemi iskolai tanév megnyitására vonatkozó rendelkezését. Tekintettel arra, hogy a termésvételi körüli eljárás augusztus végéig igen sok helyütt befejezhető nem volt és ennek következtében az igénybe vett tanítók az iskolák megnyitása idejében még a termésvételi körül vannak elfoglalva, a tanítást akár osztályösszevonásokkal, párhuzamos osztályok összevonásával vagy váltakozó rendszerű (délelőtti, délutáni) oktatás bevezetésével akár pedig órásokkentéssel vagy másodnaponkénti oktatással f. évi szeptember hó elején kell megkezdeni.

Amely iskolának annyi tanítója vétett igénybe, hogy a tanítást még a fenti módon sem volna biztosítható, ott az egy-

házmegyei Tanfelügyelő a tanév megnyitásának elhalasztására f. évi szeptember 20-ig engedélyt adhat.

— **Személyi hír.** Dr. Pórhászka Otiokár megyéspüspök hétfőn reggel Budapestre utazott, hogy a „Szociális Há” üléseit megnyissa s azokon előköljön. A megyéspüspök vasárnap fog visszatérni székvárosába.

— **Változás a ciszterci rendben.** Dr. Békefi Remig úr ari apát dr. Kolb Cyprián hercegfalvai segédlelkész az esztergályi plebánia vezetésével bízza meg. Yarga Jenő ciszterciai rendű újművés általozópapot pedig Heregfalvára küldötte segédlelkésznek.

— **Egyházmegyénk papnövédekéi a jövő tanévben** mind a budapesti m. kir. tudományegyetemen fogják folytatni a teológiai tanulmányaikat. A növendékek közül három Lázó Alajos negyedéves; Fehér Béla harmadéves, Amon János elsőéves a központi szemináriumban, a többi öt növendék pedig dr. Vass József vezetés alatt levő pesti Szent Imre Kollégiumban nyer elhelyezést, s onnan látogatja az egyetemet.

— **Előleptetés.** Dr. Guthér Jenő törzsorvos, ki évek hosszú során át teljesített Fehérváron szolgálatot, a háboru első éveiben a helybeli katonai kórházak parancsnoka volt, harmadik éve pedig frontszolgálatot teljesít és több kitüntetésnek tulajdonosa, II. osztályú főtörzsorvossá lépett elő.

— **Halálözás.** Szekesfehérvár kereskedelmének gyásza van. A fehérvári piacnak egyik legtekintélyesebb tagja, Szigethy Miklós, a Szigethy Testvérek cég birtagja, az éjjel elhunyt. Tegnap hirtelen rosszul lett, beáztatották a dr. Paizs szanatóriumba ahol bélelvadászt és hasnyáltyagynuladást konstataáltak nála. Megoperálták, de megoperálni már nem lehetett. Szigethy Miklós vezetőszerepet vitt a kereskedők körében. Válaszmennyi tagja volt a Szekesfehérvári Kereskedelmi Társulatnak, alelnöke a Kiskereskedők Társulatának, vezetője minden olyan akciónak, amely a tisztességes kereskedelem érdekében volt hivatva szolgálni. Olyan kereskedői vesztett el benne a fehérvári piac, aki például szolgáltatót.

— **Vizsgálat Keresztury ügyében.** Mint értesülünk, a polgármester ma kijelentette, hogy a Keresztury féle sikkasztás ügyében előbb ő csinál egy tételes vizsgálatot, azután a belügyminisrtől egy szakközég kiküldését kéri, a vizsgálati anyagnak felülvizsgálatára, mert ezt a vizsgálatot minden tekintetben indifferens egyénné kell lefolytatnia. Megnyugtató konkluzióra ez a vizsgálat csak így vezethet.

— **Lóhus árusítás.** A 17-esek bolhjának vezetősége engedélyt kért és kapott a városi közellátási ügyosztálytól arra, hogy egy megsántult és levágot lónak a husát a hatósági boltban kimérhesse. Ez ma d. u. 6 óra-kor még is történt.

— **Figyelmeztetés.** A szekesfehérvári közalkalmazottak bezerkeszti csoportjának tagjait figyelmeztetem, hogy addig is mig rendes havi lisztjegyüket a városi jegyirodában szokott módon meg nem kaphatják és listre sürgös szükségük van, ez esetben csoport igazolványukkal jelentkezzenek a Tisztviselői szövetkezet boltjában, hol szeptember havi lisztjárandóságukat — későbbi illetményükbe való betudás mellett — előlegként nekik kiszolgáltatták. A délutáni órák alpi kedvezményezett árban. Ha azonban igényük nem felelt sürgös, igyekezzenek lisztjegyüket a hirdetett határidő alatt a városi jegyirodában megszerezni. ezen jegyek a csoport bélyegzőjével fognak ellátni, melyek elenében a szövetkezeti boltban fogják szintén megkapni lisztigényüket mérsékelt aron. A nyugdíjas tisztviselőket, illetőleg ezek övegyeit megegyszer figyelmeztetem, hogy ha az egész évi lisztigényük biztosítása végett eddig nem jelemték az illetékes hivatalfőnöknél, most már 24 óra alatt jelentkezzenek, mert az erre vonatkozó kimutatásokat a ministeri ümhoz felterjeszteni fogom és akkor igényüköket a csoporttal szemben egész évre elesni fognak. Ez alkalommal figyelmeztetem a nyugdíjas csoport tagokat arra is, hogy burgonyát is fognak kapni egész évre mérsékelt aron, mígvégből az illetékes hivatalfőnöknél — a hol a tej szolgált — azonnal jelentkezzenek és ott jegyzékbe foglaltnak. Vida Pál ny. számtanácsos a besz. csop. ügyvezetője.

— **Meghívó.** A Szent Donátról címzett temetkezési Társulat f. évi szeptember 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a felsővárosi kath. körben pöbtefuzést, utána közgyűlést tart, melyre a társulat tagjai ezulon hivatnak meg.

— **Bérekocsis sztrajk.** Fehérváron Piün István nyug. takarékpénztári igazgató, mint a helybeli bérekocsis ipartársulat elnöke bejelentette a rendőrségnél, hogy zab és korpá tápanyában a helybeli bérekocsisok loval annira nyon nem segíthek, addig valamennyi fiákkeres beszünteti a fuvarozást. Ez a beszüntetés szombat éjjel 12 órakor meg is történt és azóta tart. Távirattal fordult a bérekocsis ipartársulat a földművelésügyi, közlelmezési ministerekhez és a városi tanáshoz sürgös segítséget kérve. A főkapitány a bejelentést nem vette tudomásul és a sztrajkölő fiákkeresek ellen megindítja az eljárást.

— **Beírás.** A helybeli női kereskedelmi szaktanfolyamon a beírások f. é. szeptember 5 és 6-án délután 3 órakor lesznek a felső kereskedelmi iskolában. A beírattási díj 30 k. az évi tandíj 200 k. Szekesfehérvár 1918 szeptember 2-án. Az igazgatórság.

— **Közellátásunk vampírjár.** Horváth Károly Szunyog u. 2. sz. a lakó cipész nagymennyiségű bórúrú rejtett el, illetve készletét nem jelentette be és egy pár cipőt a maximális áránál 74 koronával drágabban adott el. Ezért ma dr. Zavaros Aladár té. főkapitány összesen 1500 korona pénzbírságra, vagy megfelelő elzárásra itélte és kötelezte őt, hogy a 74 koronát a vevőnek visszatérítse. Jankovits Istvánné Vörösmarty-ter

12. sz. a. lakó hentes szerzési hatóság engedély nélkül vágott le és hatóság által megállapított időn kívül árusított. Ezért őt 1000 koronára büntették.

— **Orvosi hír.** Dr. Szöllösy Béla kórházi főorvos, beigyógyász és urológus orvosi rendelőjét megnyitotta Bogaár u. 2. sz. alatt (Nádor-u. sarok). Rendel. d. u. 2-4 óráig.

— **A nyolcadik magyar hadikölcson eredménye.** A nyolcadik magyar hadikölcsonre vonatkozó elszámolások a hivatalos aláírási helyeknél még nem nyertek ugyan véleleges befejezést, az eddigi elszámolásokból valamint hivatalos aláírási helyek bejelentéseiből azonban megállapítható, hogy a kölcson a pénzintézetek részéről átvett 950 millió korona névértékű 5 százalékos állami pénztári jegyek hozzászámításával 8500 millió koronát meghaladó névértékű címletek elhelyezését eredményezte. Így tehát a nyolcadik magyar hadikölcson eredménye több mint 300 millióval haladja meg a hetedik hadikölcsonnek valamennyi korábbi hadikölcsont lényegesen túlszárnyaló eredményét.

— **Összel sem lesz gyertya.** Az a veszély fenyeget, hogy a közönség az ősi hónapok korán alkonyodó estein is gyertya nélkül marad. A gyertyát hivatalos megállapodások alapján Ausztriából hozzák be, azonban május vége óta egyetlen szállítmány sem érkezett. Az ez ügyben megindult tárgyalások egyelőre semmi eredményt nem hoztak és nincs kilátás arra, hogy az elmaradt szállítmányokat utólag megkapják. Amennyiben sikerül a behozatalt folytatását elérni, akkor is jelentékeny csökélyebb készletekre van kilátás.

— **A Szekesfehérvári Hitelszövetkezet tagjainak figyelmebe.** Ajánljuk, hogy a szövetkezet üzleti napjait ezennel kezdve, és továbbán és szombaton d. u. 8-12 óráig lesznek. Természetes azonban, hogy a régi rend is megmarad: ünneppapokon üzleti nap nincs, hanem az ünnepre ös üzleti napot mindig az azt megelőző hétköznapon tartjuk meg. A Szekesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága.

— **A szerkesztővel a lapra vonatkozó ügyekben tárgyalni lehet köznapokon délelőtt 10-től 11-ig és délután 4-től 5-ig a szerkesztőségi irodában, más időben pedig a lakásán: Szeminárium 1-ső em.**

— **Közhögés ellen kitanódnó bevált háziser a Störk-paszulla.** Egy doboz ára 1-50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly királyi tégelygyészterében. — Tégelyben adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék magúkkal hozni.

— **Né felejte:** „Aki az ifjuság, az a jövő.” Tehát a keresztény ifjak felségelyezése céljára küldje adományát e címre: „Alkotmány” kiadóhivatala Budapest, VIII. ker. Szentkirályi-utca 28. Az „Alkotmány” az összeget rendeltetési helyére juttatja és nyilvánosan nyugtazza.

Köszönetnyilvánítás.
 Mindazoknak, akik megboldogult feleségem, illetve édesanyám Bognár Károlyné temetésén megjelenni, vagy részvételüket bármilyen módon kifejezni szivesek voltak, ezúton is halás köszönetünket fejezzük ki.
Bognár család.

Köszönetnyilvánítás.
 Akik drága kis Béla fiunk temetésén megjelentek, ravatalára virágot hoztak, vagy részvételüket bármiképp kifejezték fogadják ezúton is halás köszönetünket.
Nagy Lajos és családja.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

Hatósági hirdetmény.

Folyó hó 5-én esztőtörtökön szepteshust iher könyvekre kizsoltgál Vincz József Rákóczi Kovács Ferenc Szögyény-Marich u. és Schnitzinger László Zita- királyné u., vöröskönyvekre pedig Hoffman Péter Budai u. 52. Kovács Ferenc Palotai u. 10. Poór-Károly Öreg u. 2. Halvaksz József Felsőkirálysor 34., Köszeghy Gyula Széchenyi u. Frédrich Antal Sütő u. hente- sük.

Minden család egy drb. zsrjegy beváltására van jogosítva. Tekintettel azonban a kevés szalonnamennyiségre mindazon családok, kik zsrjalonnához nem juthatnak, a h- hó 8-tól kezdődőleg egy negyed ké- zszoltgált zsrj igényvelhetnek Székesfehérvár, 1918. évi szeptember hó 2.

Közélmzési ügyosztály.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

1918. tan. szám.

Hatósági hirdetmény.

Tudomásulvétel és pontos betartás végett közhírré teszem a kereskedelemügyi miniszternek 1918. évi K. M. számú rendeletét.
 Székesfehérvár, 1918. aug. 31.
 Dr. Saára Gyula sk. polgármester

A kereskedelemügyi miniszter K. M. számú rendelete a háborús gazdálkodás egyes teendői tárgyában.
 A m. kir. minisztérium 1374/1918 M. E. számú rendeletében felhatalmazás alapján megbízott az Olaj és Zsíraderék Bizottságot (Budapest V. Vilmoscsászár ut 33) a háborús gazdálkodás következő teendői végzésével:
 Ammonia-készoda, kristályszóda, maronátrón készletek elosz-

szállítási igazolványok kiállítására a következő anyagokra: Nyersfaggyú 100 kg.-nál nagyobb tételekben, mindennemű állati és növényi olajok és zsírok keményítve is (a disznózsír és a vaj kivételével).

Zsírzsavak: mindennemű zsíradékkeverékek és egyéb olajtartalmú anyagok és termékek amennyiben több mint 10 százaléka állati vagy növényi zsírsavat tartalmaznak.

Olajforrások és oxidál olajok mindennemű kero. eny és színezőanyagok, piperezőanyagok mosópor és minden szappant tartalmazó termékek, gyertya, csont csontszin, enyvbőr, gyanta, fenylószerű, gyantaolaj, kolofonium, terpentín, terpentinolaj glicerin tartalmú fenéklg. glicerin, glicerin, glicerin, dinamit-glicerin.

Budapest 1918. július 2.
 Báró Szerényi József sk. m. kir. keres. miniszter

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

671/1918 szám.

Hatósági hirdetés.

A m. kir. minisztériumnak az 1918. évi bab, borsó, lenese, lóbab és takarmányborsó termé- nek zár alá vétele és forgalomba hozatala tárgyában kiadott 3210/1918 M. E. számú rendeletét szigorú alkalmazkodás és pontos betartás végett közhírré teszem.

Székesfehérvár, 1918. aug. 25.
 Dr. Saára Gyula sk. polgármester.

A m. kir. minisztériumnak 3210/1918 M. E. számú rendelete az 1918. évi bab, borsó, lenese, lóbab és takarmányborsó termé- nek zár alá vétele és forgalomba hozatala tárgyában.

A m. kir. minisztérium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. Az 1918. évi bab, borsó, lenese, lóbab és takarmányborsó termé- nek zár alá vétele.

1. §.

A 1918. évi termősi akár értékesítési, akár takarmányozási célra szolgáló mindennemű babot, borsót, lenesét, lóbabot és takarmányborsót (őszi és tavaszi borsót, vadborsót stb.) csak a minisztérium rendelkezési értelmében és az általa megállapított feltételek mellett szabad árusítani, vagy egyébként forgalomba hozni és felhasználni.

Evégből minden termelőnek az előbbi bekezdésben említett termé- sa a közlélmzés és közlélmzés célszertű biztosítása érdekében zár alá helyeztetik és afelett a termelő a jelen rendelet hatályosságának ideje alatt csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A jelen rendelet alkalmazásában termelőnek kell tekinteni azt is, aki az 1918. évi termelésből munkabér vagy konvenció fejében kap a termelőtől babot, borsót, lenesét, lóbabot vagy takarmányborsót. Ehhez

képest a zárlátétel, a munkabér vagy konvenció fejében kapott ily terményekre is kiterjed a birtokosok azokkal szintén csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A hatóság szükség esetén elrendelheti a termelő által kellő időnk nélkül ki nem csépezt hűvelyes készleteknek a termelő költségére közérővel leendő ki- csépeését.

A termelő zár alá vett termé- sének azt a részét, amely az alábbi bekezdések értelmében saját házi és gazdasági szükség- letének fedezésére magának megtarthat, erre a célra szabá- don felhasználhatja.

A saját házi és gazdasági szükséglet megállapításánál csak az 1918. évi augusztus 15. nap- jáig terjedhető időt lehet szá- mításba venni. Azt, hogy a bab- ból, borsóból, leneséből és ló- babból házi szükséglet címén a termelő a háztartásában termé- szetben előtárt élvező szemé- nyek után fejéknént mennyit vehet számításba, illetőleg az, hogy a lóbabból és takarmány- borsóból állatállománya takart mányozására mennyit használ- hat fel, a viszonyokhoz képest akár a törvényhatóság egész területére egységesen, akár an- nak egyes részeire eltérően a törvényhatóság első tiszviselője állapítja meg.

Az előző bekezdés szerint takarmányozásra visszatérhető mennyiségben felül gazdasági szükséglet címén csak a vétő- mag és a természetben kiszol- gálatandó terménybéli járandó- ságok vehetők számításba.

A termelőnek nem csupán a termelés helyén, hanem másutt levő gazdaságában felmerülő, ott nem fedezett szükségletet is számításba vehetők.

Az O. K. H.-t illetően mennyi vétőmagot lehet visszatéríteni, azt a törvényhatóság az előző- bekezdés értelmében vagy egy- ségesen vagy jaadsonként élté- rően a törvényhatósági gaz- dasági érdekképviselet és a ma- gyarkirályi gazdasági felügye- lőségnek meghallgatásával a törvényhatóság első tiszviselője állapítja meg.

A törvényhatóság első tiszvi- selője a házi és a gazdasági szükséglet fedezésére megál- lapított mennyiségről köteles az O. K. H. hoz az 1918. évi szeptember hó 1. napjáig jelentést tenni.

Az O. K. H.-t vezető m. kir. miniszter a szükséglet fedezésé- re a törvényhatóság első tisz- viselője által a jelen §. 2. bekez- dése alapján megállapított meny- nyiség mértékét, a gazdasági szükségletre vonatkozólag a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg megváltoztathatja.

3. §.

A termelő zár alá vett termé- sének a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó és a jelen rendelet értelmében vá- sárlásra jogosultnak még el nem adott részét köteles borsó- ból, takarmányborsóból és len- eséből 1918. október hó 31-ig akár írásban, vagy szóban, akár a 2201/1918 M. E. számú ren-

delet értelmében alakított ter- ményátvevő bizottságok útján vagy közvetlenül a Haditermény R. T.-nak (Budapest V. Nádor u. 9 sz) vagy pedig a társaság bizományosának megvételre felajánlani. Az átvevő bizottság a felajánlott mennyiségeket kö- telek haladéktalanul a H. T. R. T.-vel közölni. A termelő a zár alá vett termé- sének a saját házi és gazdasági szükségletét meg- haladó részével egyébként nem rendelkezhetik, azt fel nem használhatja: fel nem öröltheti, fel nem etetheti, fel nem dol- gozathatja el nem idegenítheti, sem azon másnak jogot nem engedhet. A termelő, aki ennek ellenére termé- sének a saját házi és gazdasági szükségletét meg- haladó részét felhasználja, fel- öröltheti, feleteti, feldolgozza, vagy termé- sével olyan személy részére rendelkezik, akiről tud- ja hogy a jelen rendelet szerint vásárlási jogosultsága nincsen, vagy hogy azt tullepi, azért a jelen rendelet szerint felel.

A megtörtént felajánlásról a a fél részére írásbeli elismer- vényt kell kiszolgáltatni.

A H. T. R. T. köteles a meg- vételre felajánlott babot, mely a 764/1918 M. E. számú rende- letben (1. a Budapesti Közlöny- nek 1918. évi február 23. nap- ján megjelent 45 számában) megállapított legmagasabb ár- nak megfelel, a felektől átvenni. Ez a legmagasabb ár az üzleti forgalomban szokásos követel- ményeknek megfelelő áru- ra vonatkozik. Kevesebb jó minő- ségű aruért csak megfelelően alacsonyabb ár fizetendő. Az O. K. H.-t vezető miniszter fel- hatalmaztatik, hogy az általa meghatározott időpontig a ter- melő által a H. T. R. T.-nak megvételre felajánlott és tényleg leszállított hűvelyesekért a 764/1918. M. E. számú rendeletben megállapított legmagasabb ár- on felül külön ártöbbletet állapí- son meg.

A zárlátétel a terménynek végrehajtás útján való lefoga- lását nem akadályozza; a le- foglalt terményeket azonban végrehajtási uton eladni csak akkor szabad, ha azoknak a közlélmzés, vagy a közlélm- séglet céljára való megszerzése iránt intézkedés nem történt. A foglalásról évégből a kiküldött (bírosági végrehajtó) a H. T. R. T.-t értesíteni köteles.

II. Készletek árusítása:

5. §.

A termelő a jelen rendelet hatálya alá eső terményeket más részére, mint a Haditer- mény R. T. részére csak az 1918. évi szeptember - hó 30-ig és pedig amennyiben a 7. és 8. másként nem rendelkezik, kizá- rólag az illető város (város területén közvetlen fogyasztás céljára vagy oly kereskedő (szövetkezet) és árusító részére árusíthatja, aki az ily termé- nyeknek megvásárlására a Ha- ditermény R. T.-től megbízást kapott.

A házi és gazdasági szükség- let számításba vételének idejére e címen vásárolható termény- mennyiségre nézve a jelen rendelet 2. §-ának szabályai irányadók.

Kereskedők (szövetkezetek, árusítók) meglevő, valamint az 1. §. első bekezdése alapján vásárolt készleteiket kötelesek a Haditermény R. T.-nak átadni. Azt hogy a kereskedőnek a Haditermény R. T. az átadott hüvelyekért mily jutalékot fizet, az O. K. H.-t vezető miniszter állapítja meg.

6. §.
Az 5. §. alapján vásárolt vagy egyébként szerzett terményeket a szerzőtől, amennyiben azokat családi és gazdasági viszonyainak változása miatt eladni kívánja, csak a H. T. R. T.-nak e társaság bizományosának a vagy az 5. §. értelmében vásárlásra jogosultaknak adhatja el.

7. §.
A termelők zár alatt álló lóbab és takarmányborsó (őszi és tavaszi borsó, vadborsó stb.) készleteiből egy-egy termelőnek vetőmagul csak egy métermázsát meg nem haladó mennyiséget adhatnak el.

8. §.
Oly kereskedők (szövetkezetek) akik kert és gazdasági magvak árusításával eddig is foglalkoztak, lóbabot és takarmányborsót (őszi és tavaszi borsó, vadborsót stb.) vetőmagul a törvényhatóság területén közvetlenül is vásárolhatnak, de csak olyanoktól, akik eladásra szánt ilyen magkészlete 10-10 q ként meg nem halad.

A vevő a jelen §. alapján vásárolt mennyiségeket csak a H. T. R. T. utján adhatja el és köteles az ilyen megvásárolt készleteket kétéhetkenként a Haditermény R. T.-nak vagy bizományosának bejelenteni.

A jelen §. rendelkezései egyébként nem érintik a kerti és gazdasági magvak forgalomba hozatala tárgyában kiadott 8950/1918. M. E. számú rendeletet (1. a Budapesti Közlönyök 1918. évi október 13. napján megjelent 202. számában).

9. §.
A közérdekből, vagy kivétel célokra egyébként szükséges bab, borsó, lencse, lóbab és takarmányborsó mennyiségek beszerzéséről a H. T. R. T. gondoskodik s a termények kivitele csak a H. T. R. T. utján történhetik. A H. T. R. T. bizományosai kötelesek vásárlásra is jogosító igazoló jegyet a vásárlás helye szerint illetékes főszolgabírónál (polgármester) látmatározás végett bemutatni és a hatóságnak felhívásra felmutatni.

III. Vételár.
10. §.
A jelen rendelet alapján eladott terményekért, amennyiben a jelen rendelet másként nem intézkedik, nem köthető ki magasabb vételár annál, amely az érvényben álló hatóságilag megállapított legmagasabb árnak felel meg.
Ezzel ellenkező megállapodás ártóbbak tekintetében hatálytalan.

IV. Ügyletek hatálya: Büntető rendelkezések.

11. §.
A jelen rendelet ellenére kötött ügylet teljesítését a vevő nem követelheti és az ügyletből a netalán adott előleg visszafizetésén felül egyéb jogot nem érvényesíthet.

A jelen rendelet értelmében a vásárlásra jogosulttal kötött ügyletet az eladó a kikötött feltételeknek megfelelően, pontosan köteles teljesíteni és egyébként a vevő a közíg. hatóságnak segítségét is igénybeveheti. Ha az eladó oly terményeket, amelyeket a jelen rendelet szerint a vásárlásra jogosultnak érvényesen eladott a szerződésnek megfelelően a vevőnek át nem adja, azokat a hatóságnál a köz-élelmezés és közszükséglet céljára olyan áron veheti igénybe, mely az eladót a vevővel kötött szerződés értelmében a jelen rendelet szerint megilleti.

12. §.
Kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.

1.) Az a termelő, aki az 1918. évi terméshől babot, borsót, lencsét, lóbabot, vagy takarmányborsót olyan személy részére idegeníti el, akiről tudja, hogy a jelen rendelet szerint nem jogosult vásárlásra, vagy hogy jogosultságát túllépi, valamint az a termelő, aki ilyen terményt az 3. §. ellenére a H. T. R. T.-nak vagy e társaság bizományosának megvételre fel nem ajánlja, vagy azokkal egyébként a jelen rendelet ellenére rendelkezik.

2.) Az 5., 6., 7. és 8. §. szerint vásárlásra jogosult, aki az idezeit 5., 6., 7. és 8. §. valamely rendelkezését megszegi;

3.) Aki olyan ügyletet közvetít, melyről tudja, hogy a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi;

4.) Aki az 1918. évi terméshől lóbabot, takarmányborsót és tavaszi borsót, vadborsót a jelen rendelettel megállapított legmagasabb árnál magasabb árt követel, elfogad, ígér, vagy ad;

5.) A H. T. R. T.-nak az a bizományosa, valamint a bizományosnak minden olyan alkalmazottja, megbízottja, vagy albizományosa, aki a jelen rendelet intézkedéseit megszegi, amennyiben cselekménye a 773/1918. M. E. számú rendeletbe ütközik, aszerint felel.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége amelyet a tettes a cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés 2000 koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték a törvény értelmében elkobásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a fejtelenfőt, többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak segélyalapja javára fordítandó. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely készlet a birtokost a jelen rendelet értelmében saját

házi és gazdasági szükségletei címén megilleti.

E kihágások miatt az eljárás a közíg. hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

V. Záró rendelkezések.

13. §.
Az Országos Közélelmezési Hivatali vezető miniszter felhatalmazatik arra, hogy az 1918. évi bab, borsó, lencse, lóbab és takarmányborsótermésnek zár alá vételét, illetőleg átvételét, a jelen rendeletről eltérőleg is szabályozhassa, a készletek bejelentését és igénybevitelét elrendelhesse és a szükséghez képest megfelelő pótlóintézkedéseket léptessen életbe.

14. §.
A jelen rendelet hatálya alá eső terményeket ipari célra vásárolni tilos. Azt pedig, hogy ipari feldolgozásra mily mennyiséget és mily feltételt mellett lehet feldolgozni, az O. K. H.-t vezető miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg állapítja meg.

15. §.
Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya amennyiben ezen rendelet a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

A Horvát-Szlavonországokra kiterjedő rendelkezéseket, amennyiben megtehathatjuk nem a központi kormányt illeti, ott a bán, hatja végre.

Azoknál az intézkedéseknél, amelyek a jelen rendelettel szemben az Országos Közélelmezési Hivatali vezető miniszter hatáskörébe tartozik, Horvát-Szlavonországokban az Országos Közélelmezési Hivatali vezető miniszter helyett a bán, kell érteni.

Azokat a tennivalókat, amelyeket a jelen rendelet a Haditermény Részvénytársaságnak feladatkörebe utal, Horvát-Szlavonországokban az ottani Országos Ellátási Részvénytársaság (Zemaljska Opkrba d. u. Zagrebun) látja el.

Budapest, 1918. július 29.
Dr. Wekerle Sándor s. k.
a m. kir. miniszterelnök.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetésekért 10 szölg 2 korona, azonfeüli minden szóért 10 fillér fizetendő.

Három darab egyéves süldő eladó. Felsőkirálysor 9.

2 darab 8 hónapos malac eladó. Horváth István-utca 10. a.

Egy önkéntesi köpeny jutányosan eladó. Medgyesy, Simor-utca 29.

Ügyes közleányok és tanuló-leányok felvetetnek. Varga István nőiszabónál, Jókai-utca 20.

Haltér 11. sz. alatt 2 diák teljes ellátásra felvétetik.

Dreher sórraktárban egy pincekezelő kerestetik. Bövebbet Vásártér 11.

18 fillér bór eladó. Tudakodás József utca 3. sz. Almássy-nál.

Diákok, leányok vagy kisebb fiúk teljes ellátásra előadottnak. Magános úrnőnél. Kégi György-utca 20. sz.

Vézet, csemegeszőlőt, dínyet, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinté más tözélék-lejlet nagy telekben megvesz Bogvay Vörösmarty-tér 2. szám.

Ajánljuk olvasóink figyelmébe Martinovich Sándor pécsi főgimnaziumi tanár rövid idő alatt második kiadásban megjelent kitűnő füzeteit: 1. Modern vallásosság. 2. Egyház és kultúra. 3. Kereszténység és a szocializmus. 4. Kereszténység és feminizmus. 5. Unimoral. 6. Papi celibatus. 7. A zsidókérdés. Mindezek kaphatók a Horváthné-Rónainé-tele Kossuth-utcai papirkereskedésben. Egyfüzet ára 80 fillér.

Tapétás mester

Ki Budapesten 25. évig folytatta mesterséget jelenleg Szekesfehérvárra áthelyezte lakását (ideiglenesen: Királykut-u. 1.) kéri a nagyérdemű közönségnek pártfogását. Tapétázzák megtekinthetők. Címe: november 1-től Almássytelep 1-eső utca 7. ház. (Saját ház.) Levélbeli megkeresésre azonnal jövök. Kiváló tiszteltelt HEGYI JÓZSEF.

Aránia-színház

Hétfőn és kedden, szeptember 2 és 3-án: Magyar filmujdonsg

Megbélvezett

Színmű 4 felvonásban. Berky Lily főszereplésével. Remek pótműsor. Előadások: 7 és 9 órakor.

Apolló-színház

Hétfőn és kedden, szeptember 2 és 3-án: Idei szezon kimagasló eseménye

AZ ANYA.

Dráma 5 részben. Főszerepben: ITALA MANZINIVEL. Kiegészítő műsor! Előadások 7 és 9 órakor.